

6119.

1359 augusti 29.

Lund.

Konung Magnus tillskriver alla klerker och lekmän i Linköpings stift. Efter att ha fått vetskap om sin son (konung) Eriks död hade Magnus sänt brev kring hela riket och gjort anspråk på de landområden, som han hade upplåtit till sonen med samtycke av rikets råd och även på dem som vid andra tillfällen (själva) givit sig under denne. Ett sådant brev hade också sänts till rikets råd och män, som varit församlade i (Söder-)Tälje sistlidna S:t Jacobi dag (25/7). Dessa hade sänt till honom biskop Nils i Linköping samt herr Erenghise (Suneson) jarl och herr Trotte Petersson, vilka överlämnat ärkebiskopens och riksrådets brev med begäran att han ville utse en för hela riket lämplig mötesplats, där kungen kunde överenskomma med rikets råd och män om varaktiga åtgärder för rikets styrelse och hela svenska folkets väl, samt att han ville vara deras rätte och hulde herre, varvid de skulle vara

hans hulda män och fullborda allt som stod skrivet i hans brev. Konungen förutsätter att adressaterna har fått hans brev.

Konung Magnus har nu överenskommit med sändebuden samt andra rikets råd och sina män, som var hos honom, att han skall möta rikets råd i Kalmar (13/10) fjorton dagar efter nästkommande Michaelis dag (29/9). Han kallar därför fyra män av allmogen i varje lagsaga, utsedda män från varje köpstad, två kaniker från varje domkyrka med sin biskop samt alla andra sina och rikets män, som för rikets eller sina egna ärendens skull har intresse av att komma, att infinna sig i Kalmar nämnda dag. Konungen ämnar då rätta till det som blivit försummat och ordna riksstyrelsen på ett sätt som kan bli bestående, med var och en – kronan, kyrkor, kloster och klerker, riddare och svenner, bönder, bokarlar och köpmän – oförkränt i sin rätt. Han hade gärna förlagt mötesorten längre upp i landet, om han känt sig säker på den landsända (Skåne), där han nu är. Ingen bör därför klaga över den långa resvägen, eftersom den beror enbart på tillståndet i riket, något som deras sändebud kan intyga. Adressaterna bör inte heller hysa tvivel ifråga om hertigen (Bengt Algotsson), eftersom konungen vill hålla sina brev och den dagtingan som gjorts med sonen (Erik) och rikets män. All missämja och ovilja, som uppstått under krigstiden skall vara avlagd med landets lag oförkränt i de mål som ej berör kriget, i enlighet med gjorda fördrag.

Orig. på perg. (27,3 × 17,8 cm: 23 rader), Sv. Riksarkivet (RPB nr 420).

Aybildat: S. Tunberg. Riksdagens uppkomst och utveckling intill medeltidens slut (Sveriges riksdag I:1, 1931), mellan s. 42 och 43.

Tryckt: HSH 19, s. 1 ff.; ST II, s. 269 f.; Medeltidens stråtsskick omkr. 800–1350. ed. H. Hjærne (1895), s. 424 f.; Tunberg senast a. st.

Regester: Reg. Dan. Ser. II, nr 2348; R. Geete. Fornsvensk bibliografi (1903), nr 476; Dipl. Dan. III:5, nr 250.

Om brevets proveniens se H. Schüch, Rikets brev och register (1976), s. 148 ff. – Om den politiska situation i vilken brevet tillkommit se S. Engström, Bo Jonsson I (1935), s. 27 f.; L. Sjöstedt, Krisen inom det svensk-skånska väldet 1356–1359 (1954), s. 48 ff och H. Schüch i Riksdagen genom tiderna (1985), s. 16.

För brevets roll i diskussionen om den svenska ståndsriksdagens uppkomst se översikten av J. Rosén i Svensk historia I (2:a uppl., 1964), s. 290 ff.

Magnus *medh* Gudz nadh Swerichis Norichis ok Scane konunger helsa alla the klærkæ ok lekmen som byggia ok boa · ij Lincøpuns biscopsdøme · *medh* Gudhi ok innerlikom kærlek · Vi sedom wt war bref vm alt riket sidhan wj spordhom warn aldrakærasta son Erik · hwilkins siæl Gud hafwj ij sinum nadhom · dødhan wara · ok kendoms vidher the land som vj hanom fangit hafdom *medh* rikesens radh minne ok samthykt · ok swa vidher them som^a ælleghes sik till hans latet hafdho swa at¹ til rikesens radh ok rikesens manna som *sampnadhe* waro ij Telghiom vm sancta Jacops dagh nu framlydnum ok kungiordhum allom mannom varn vilia · til alla rikesens men · hwilkin wj ok æn hafwm · Tha thektes *thet* rikesens radh ok *them* godhum mannum som *sampnadhe* waro *ther* saman · at the sendu til war hederlikæn^b fadher biscop Niclis ij Lincøpunge · ok herra Æringils jarllen *medh* herra Throtta Pætærsson the *ther* framkomo æn tho flere the *nempde* waro egh kumith gato / *medh* erchebiscopsens ok rikesens radh brefwm ok ærendom hwilki os forelaghdho oc aluarlikæ sagdho ok os *ther* vm badho at wj sculden ok wilden ij enum stadh *them* ok rikesens mannum *ther* møtæ som allo rikeno jamt kome ok aller gaten till komit som thørtenc ok wilden *ther* til at wj *medh* *them* matten stadga oc skipa riket ij the^d matto som^d cronan oc riket ware aff bewarath / · ok aller Swerichis almoghe matte behaldas ok bestanda *medh* · ok at vj sculden *them* ok jdher wara en retter ok hulder herra · ok ij os hulle men ok alt *thet* fulbørda ok fulkomna som ij warom brefwm scrifwat war / ok vj ventom at ok til jdher komen æru · For then sculd ærum wj jwer eno wrdne · ok² *them* fornempdo sendebudhum rikesens ok androm rikesens radgifwarom oc warom mannom som nu nær os waro at wj sculu[m]^e rikesens radh møta ij Calmarnum fioghurtan nattom efther sancta Michiæls

dagh nu nest kumber thes bidhiandes ok viliandes endelica · ok biudhum vnder wara nadh at
 fyra men aff almoghanom · ij hwarie laghsaghu · ok nempder men af hwariorom k pstad · twe
 kanunka af hwariorom domkirkio medh sinum biscop ok alle andre af warum ok rikesens mannom ·
 som thet wardhar ok konna wilia fore rikesens  ller sinna th rfwa sculd till Calmanna komin a
 them sama^f fornempda dagh^g · Vilium vj thy ok hafvum thes fulla akt · ok hugh medh Gudz
 nadhum ok rikesens radh bi lp alt thet b tra ok vpr ta som gl mt  r · forsumath^h ·  ller brustet
 ·   hwat thet kan heltz vara ok riket s tia ok skipa ij the matto som thet ma gita bestandit medhⁱ,
 cronan ij sinom r th ok hedher · kirkior ok klostur ok kl rka ij sinum r th · ok riddar  ok swena
 ij sinum r th · b nder, bokarla ok k pmen hwar vidher sin r th · ok thet ther medh kerlek swa
 stadfestas som thet  werdelika standa ma medh / Gudhi till hedher ok the helgho kirkio ok allom
 Swericis almogha · till frid ok frelse · Hafdhom vj ok gi rna then stadhen vp j landit b ter lakt ·
  n wj hafdhom^j sikri af thesom landzندانum warith · oc thy l ti sik thet engin f rthryta som
 thiit skal koma sik swa fi rran m dha · m dhan ij vitin rikesens fal ther ij · ok  nga andra
 wara wild sum them  r kunnukt som til^k war sende  ru a jdr  w gna · Sculin ij ok enkte jaf
 hafwa vm then hertughen · utan at vj vilium ok sculum alt thet halda som war bref sighia · ok som
 daghthingath  r^l ok wi hafvum warum sou ok rikesens mannom sakt · ok sculu alla miss mior
 ok kranker wili wara aff laghder som ij th sso  rl ghe tymder  r  ller vpris^m mellan war ok
 aldra manna · hwar thet heltz wara kan tiimt ij rikeno oforsumadhom landzsens laghum ij them
 malom som  rl ghet egh r ra · ephther thy som daghthingens brefwen til sighia · som giort war
 mellan wars sons ok beggias wara men. Gyrin os thet ij  ghin os at g ra · thet wilium wj medh
 jdher gi rna forsculd . Datum Lundis anno Dominj M^occc^ol^oix^o die Decollacionis beati
 Johannis baptiste.

P  baksidan, med medeltida hand: 5 (se L. Svabe, PM ang. Link pings domkyrkas medeltida brev med
 tergalp skrifter, 1970, s. 4 ff., Enh. f. Sv. Dipl., Sv. Riksarkivet).

Sigillet bortfallet liksom den ur brevet skurna rensan.

^a Tillagt  ver raden ms. ^b H refter ma underprickat ms. ^c ten tillagt i radslut med m rkare bl ck ms. ^{d-d} Hopskrivet men
 sedan  tskilt med korta lodr ta streck  vanf r och nedanf r raden ms. ^e sculun ms. ^f H refter  verstruket dagh ms. ^g Se not a. ^h Med
 m rkare bl ck for ms. ⁱ Se not a. ^j hafdhon ms. ^k Se not a. ^l  ndrat fr n var ms. ^m in tillagt i radslut. H refter en punkt i
 marginalen. F ljande rad inleds med ner, vilket strukits  ver ms.

¹ F r v ntat ok. ² F r v ntat medh.